

2019/12/23

JK lietuvių bendruomenės pirmininkė D. Asanavičiūtė: grįžimas namo yra lyg antra emigracija

BREXIT

Reemigracija gali kelti iššūkių - tai aplinkos keitimas, kuris yra psichologiškai sudėtingas. Kad sugrįžus į tėvynę netektų nusivilti, reikia viską kruopščiai suplanuoti, įsitikinusi Jungtinės Karalystės (JK) lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Asanavičiūtė. Anot jos, prieš „Brexit“, kurio likimas pagaliau tapo aiškus, vis daugiau svetur gyvenančių lietuvių galvoja apie grįžimą į tėvynę.

- Kokios yra lietuvių bendruomenės nuotaikos artėjant „Brexit“?

- Visai neseniai dar nemaža dalis lietuvių, gyvenančių JK, abejojo „Brexit“ realumu dėl užsitęsusio proceso, dėl Parlamento, vis nesugebančio priimti sutarties su ES. Dauguma lietuvių visa tai matė ir buvo įsitikinę, kad „Brexit“ nebus. Vis dėlto po šių rinkimų, kurie vyko gruodžio 12 d., abejonių, ko gero, nebeliko, visi jau suprantame, kad „Brexit“ yra labai realus ir, tikėtina, įvyks po kelių mėnesių. Esu tikra, jog didžioji dalis lietuvių suskubs susitvarkyti teisinį statusą, kad galėtų likti šalyje. Manau, tai yra pagrindinis dalykas, kurį lietuviai JK darys greitai metu.

- Kaip manote, ar dėl „Brexit“ didelė žmonių dalis ruošiasi grįžti į Lietuvą?

- Žinoma, matome teigiamą grįžtančiųjų į Lietuvą statistiką, pirmą kartą jų skaičius yra didesnis nei išvykstančiųjų. Aišku, nemažą dalį užima ir atvykusieji į Lietuvą iš trečiųjų šalių, bet vis dėlto matome, jog vis daugiau šeimų grįžta. Kalbėdami su bendruomenės nariais, pastebime, kad jie taip pat domisi grįžimo galimybėmis. Jiems rūpi vaikų integracija, ar įmanoma grįžus namo susirasti būstą ar darbą, taigi tokios paieškos suaktyvėjo. Kiek tiksliai ruošiasi grįžti, labai sudėtinga pasakyti, tokios statistikos nėra, bet atlikta ne viena užsienyje gyvenančių lietuvių apklausa. Apie pusę, beveik 60 proc., respondentų sakė, kad galvoja apie grįžimą į Lietuvą. Taigi, šis procentas yra labai didelis. Žinoma, realybė gali būti kitokia, nes tam, kad pasiryžtų, jiems reikalingas saugumas.

- Ką patartumėte tiems, kurie po daugelio metų gyvenimo svetur rengiasi sugrįžti į Lietuvą?

- Iš tikrųjų, labai žaviuosi žmonėmis, kurie po kiek laiko pasiryžta grįžti, nes, kaip bebūtų, tai yra sudėtinga - tai yra antra emigracija. Aplinkos keitimas - emociškai sudėtingas dalykas. Dažnai mes įsivaizduojame Lietuvą tokią, kokią palikome prieš penkerius, dešimt ar net penkiolika metų. Lietuva keičiasi, ir nereikėtų susidaryti praeities nulemtą įvaizdžio, kaip ir susidaryti nepagrįstų lūkesčių. Į viską reikėtų žiūrėti realiai ir atidžiai viską planuoti. Esu girdėjęs tokią nuomonę, jog grįžtantieji ne visada planuoja savo grįžimą, daro tai chaotiškai. Reikėtų vis dėlto patyrinėti, kokios sąlygos yra Lietuvoje, kokie uždobiai, kokios gali būti išlaidos, kokia mokykla vaikui yra tinkama. Reikėtų tai daryti atsakingai, kad grįžus netektų nusivilti, nes tuomet savo šalimi būtų nusiviliama antrą kartą.

- Atitrūkus nuo gyvenimo gimtojoje šalyje, įsilieti į jį vėl gali būti sudėtinga. Kokios yra dažniausios klaidos tų, kurie ruošiasi grįžti, ir kaip jų išvengti?

- Mes, gyvenantys užsienyje, prieš išvažiuodami tikrai daug planavome, kaip turėtų gyventi visa šeima: suradome vaikams mokyklą, darželį, o sau - darbą. Dėl to grįžimas į Lietuvą yra lygiai toks pats procesas. Pirmasis informacijos šaltinis galėtų būti organizacija „Renkuosi Lietuvą“. Reikėtų pasieškoti informacijos ir savivaldybės, į kurią planuojama grįžti, interneto puslapyje, galų gale, paklausinėti draugų ir pažįstamų. Aišku, kartais susiduriame ir su psichologiniu barjeru. Bijome grįžti, nes galbūt nuogaustaujame dėl galimos diskriminacijos emigrantų atžvilgiu, ne visada teigiama požiūrio į išvykusį. Taigi, iš Lietuvos pusės norėtųsi tolerancijos, pakantumo tiems, kurie gyvena užsienyje ir ruošiasi grįžti. Reikėtų nebijoti, o tiems, kurie pasiryžę, paprastai ir pasiseka.

- Kokie yra didžiausi lietuvių bendruomenės iššūkiai, susiję su reemigracija?

- Žmonėms rūpi, ar jų vaikai pakankamai sklandžiai bus integruoti mokyklose, ar gaus darbą su jų poreikius atitinkančia tvarka, būsta. Žinoma, paklausus, kodėl jie nori grįžti, dažnas atsakymas - dėl aplinkos, dėl šeimos ar tėvų, giminių. Dažnai pamini tai, jog Lietuvoje nori auginti vaikus, kadangi ten yra geresnė aplinka. Teigiamos žinios iš Lietuvos labai padėtų. Tai yra žinios apie tai, jog galima susirasti darbą ar kad valstybė pagaliau pripažino, jog dalis visuomenės gyvena emigracijoje, ir nebeignoruoja šios dalies. Pakankamai lėtai, bet vykdomos vaikų integracijos programos ir tam tikri projektai, kurie išlaiko ryšius su diaspora. Ir Užsienio reikalų ministerija daro nemažai, kad emigrantai būtų bendruomeniški ir pilietiškai aktyvūs. Šie žingsniai, kaip ir geros žinios skleidimas, manau, paskatins nusiteikimą grįžti į Lietuvą.

- Kaip organizacija „Renkuosi Lietuvą“ gali padėti sėkmingai reemigruoti?

- Organizacija „Renkuosi Lietuvą“ padeda žmonėms sėkmingai reemigruoti. Ji veikia vieno langelio principu - JK gyvenantiems lietuviams skambučiai yra nemokami, o darbuotojai turi pakankamai galimybių pateikti grįžimui reikalingos informacijos. Taigi reikėtų nebijoti kreiptis ir klausti. Šis žingsnis taip pat būtų naudingas apie grįžimą galvojantiems lietuviams.

- Kaip bendruomenė yra nusiteikusi prieš 2020 m. Seimo rinkimus?

- Svarbu paminėti, kad 2020 m. bus Seimo rinkimai, kurių metu mes pirmą kartą turėsime vien tik užsienio lietuviams skirtą apygardą ir rinksime tik savo Seimo narį. Tai bus nebe „pusė Seimo nario“, kaip juokaudama sakydavau, kai mūsų dabartinis atstovas Žygimantas Pavilionis taip buvo priskirtas Naujamiesčio apygardai, taigi „pusė“ jo priklausė šios rinkimų apygardos žmonėms ir „pusė“ mums, užsienio lietuviams. Dabar turėsime vien tik mums atsakingą Seimo narį, ir tai yra mūsų visų pasiekimas, tai yra didelė mūsų visų pilietiškumo išraiška. Norėčiau, kad mūsų bendruomenė ir aktyvistai, kurių skyriai yra išdėstyti visoje JK (Jaunimo sąjunga, Londono šišio lietuvių klubas, Lietuvių komercijos rūmai), kurie sutelktai dirbo per prezidento rinkimus ir referendumo metu, ir toliau būtų nusiteikę dirbti per Seimo rinkimus tam, kad sužadintume neabejingumą ir aktyvumą. Ko gero, aktyvumas ir domėjimasis, kas vyksta Lietuvoje, ir ragina žmones ilgai ir grįžti.

- Kuo dabar gyvena JK lietuvių bendruomenė?

- Dabar visi gyvename šventinėmis nuotaikomis, jau greitai Kalėdos, visos mintys sukasi apie šventes, šeimas, apie dovanas savo artimiesiems. Prieš šventes norėtusi pasinaudoti galimybe ir pasveikinti visus, gyvenančius čia, JK, ir Lietuvoje lietuvius, kurie turi ir savo artimųjų išvykusiųjų. Norėtusi palinkėti ramybės, vilties, taip pat tolerancijos bei supratimo, kad nebebūtų barjero tarp „jie“ ir „mes“ – likusių Lietuvoje ir išvykusių – ir kad mes suvoktume, jog esame viena tauta. Nepaisant to, jog ne visi gyvename teritorinėje Lietuvoje, mes turime vieną tėvynę. Išvykę gyventi svetur to nepamiršta, todėl ir stengiasi išsaugoti lietuvių kalbą. Kalbant apie JK bendruomenę, visur vyksta kalėdinės šventės vaikams, lituanistinės mokyklos rengia šventes su Kalėdų Seneliu, su lietuviškomis Kūčių tradicijomis, mokytojai rodo vaikams mūsų tėvų ir senelių tradicijas.

Šventinės nuotaikos yra tokios, jog kartais norisi pamiršti, jog esame toli nuo Lietuvos, nesame savo tėvynėje ir renkamės savo bendruomenės būryje. Iš tikrųjų, esame susikūrę Lietuvą čia, užsienyje, su lietuviškomis parduotuvėmis, restoranais, lietuviškomis gydymo įstaigomis. Mums yra gera bendrauti su lietuviais, taigi linkiu, jog ateinančiais metais ir toliau būtume Lietuvos patriotais, kad mums būtų svarbi mūsų kalba ir kultūra.

Tiesa.com/ Marija Larisceva

[**Skaityti plačiau**](#)